

รายงานผลการพิจารณาและผลการดำเนินการ
ในเรื่องที่สภาปริกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ
เรื่อง “นโยบายส่งเสริมศาสนาในการพัฒนาสังคม

สภาปริกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเรื่อง “นโยบายส่งเสริมศาสนาในการพัฒนาสังคม ซึ่งกระทรวงวัฒนธรรม โดยกรมการศาสนาได้ประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานประมาณ และสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ซึ่งได้เสนอความเห็น ผลการพิจารณาและผลการดำเนินงานต่อความเห็นของสภาปริกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดังนี้

๑. ผลการพิจารณาความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปริกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง “นโยบายส่งเสริมศาสนาในการพัฒนาสังคม”

ลำดับ ที่	มติกรม./ เลขที่หนังสือ	ชื่อเรื่อง	สรุปสาระสำคัญ	ผลการวิเคราะห์	เหตุผล	หมายเหตุ
๑	ที่ นร ๐๕๐๖/๑๑๕๘ ลง ๒๖ ม.ค. ๒๕๕๒	ความเห็นและข้อเสนอแนะของ สภาที่ปริกษา เรื่อง นโยบาย ส่งเสริมศาสนาในการพัฒนา สังคม	๑. นโยบายเร่งด่วนที่ควรรีบ ดำเนินการ ๑.๑ รัฐบาลควรถือการส่งเสริม ศาสนาเป็นนโยบายที่สำคัญของ ชาติควรให้มีการจัดทำแผนทำนุ บำรุงส่งเสริมศาสนาแห่งชาติ เพื่อ เป็นกรอบและแนวทางในการทำนุ บำรุงส่งเสริมศาสนาให้บรรลุ เป้าหมายที่กำหนดไว้ใน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๕ ๑.๒ รัฐบาลควรจัดทำยุทธศาสตร์ การส่งเสริมบทบาทของศาสนา ซึ่ง รวมทั้ง ศาสนสถาน ศาสนวัตถุ	เห็นชอบที่รัฐบาลควร จัดทำ แผนทำนุบำรุงส่งเสริม ศาสนาแห่งชาติ เพื่อเป็น กรอบแนวทางในการทำนุ บำรุงส่งเสริมศาสนาให้ บรรลุเป้าหมายที่กำหนด และควรจัดทำยุทธศาสตร์ การส่งเสริมบทบาทของ ศาสนาฯ ในการ ป้องกัน แก้ไขปัญหาสังคม พัฒนา สังคม ส่งเสริมความสามัคคี ของประชาชนในชาติฯ	๑. ศาสนามีความสำคัญต่อความ มั่นคงและความเป็นปึกแผ่นของคน ในชาติ ๒. ศาสนาเป็นสถาบันที่เป็น แกนกลางในการหล่อหลอมบุคคล ให้เกิดการพัฒนาทางด้านร่างกาย และจิตใจให้เป็นคนดีมีคุณธรรม ๓. สถาบันทางศาสนาสามารถ ประสานเชื่อมโยงชุมชน/สังคมให้ เข้ามามีส่วนร่วมจรรโลงสังคมให้ เกิดความสงบสุขร่มเย็น	๑. การจัดทำแผนแม่บททำนุ บำรุงส่งเสริมศาสนาแห่งชาติ และการจัดทำยุทธศาสตร์ ส่งเสริมบทบาทของศาสนาฯ ควรมีการกำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ มาตรการ การ ดำเนินการและมีรูปแบบการ จัดกิจกรรมที่มีความชัดเจน เป็นรูปธรรมสามารถวัด ผลสัมฤทธิ์ได้โดยเน้นการ ดำเนินงานที่มีการบูรณาการ ร่วมกันระหว่างองค์กรภาครัฐ

ลำดับ ที่	มติกรรม/ เลขที่หนังสือ	ชื่อเรื่อง	สรุปสาระสำคัญ	ผลการวิเคราะห์	เหตุผล	หมายเหตุ
			ศาสนพิธี ศาสนบุคคลและ ศาสนธรรมในการป้องกัน แก้ไขปัญหาลัทธิ การพัฒนา สังคม การส่งเสริมความ สามัคคีของประชาชนใน ชาติ รวมทั้งการส่งเสริม ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และการพัฒนาชีวิตตามที่ บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทยฉบับปี พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๗๕		๔.ปัจจุบันยังไม่มีการจัดทำแผนแม่บท ที่จะใช้เป็นกรอบแนวทางดำเนินงาน ศาสนาในระดับชาติ ควรมีการจัดทำ แผน/ยุทธศาสตร์และมาตรการการ ดำเนินงานทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งการจัดทำแผนฯ ต้องสอดคล้องกับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๕๐ และสอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติฉบับที่ ๑๐ โดยจัดทำแผนทำนุ บำรุงส่งเสริมศาสนาแห่งชาติและ จัดทำยุทธศาสตร์การส่งเสริมบทบาท ของศาสนาจะช่วยให้การดำเนินงาน อุปถัมภ์ ทำนุบำรุงศาสนารวมทั้งการ ส่งเสริมนำหลักธรรมทางศาสนาไปสู่ ประชาชนมีแบบแผน กรอบแนวทาง และเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจน เป็นรูปธรรมและมีความต่อเนื่องในการ ดำเนินการ ๕. ปัจจุบันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ งานศาสนาและเครือข่ายต่าง ๆ ยังมิได้ ร่วมกันจัดทำยุทธศาสตร์การส่งเสริม บทบาทของศาสนาทั้งศาสนสถาน	ภาคเอกชน รวมถึงการมี ส่วนร่วมของภาคประชาชน ๒. การจัดทำแผน/ยุทธศาสตร์ฯ ควรให้ความสำคัญในการ เชื่อมโยงบ้าน วัด โรงเรียน เข้ามามีส่วนร่วมขับเคลื่อน แผน/ยุทธศาสตร์สู่ประชาชน ๓. แผนแม่บท/ยุทธศาสตร์การ ส่งเสริมศาสนาควรมีรูปแบบ ส่งเสริมศาสนาที่ใช้ได้กับทุก ศาสนาโดยมีเป้าหมายและ ทิศทางการทำงานเป็นไป ในแนวทางเดียวกัน ๔. ควรสนับสนุนการพัฒนาผู้ เผยแผ่ศาสนาให้มีความรู้ด้าน ศาสนาที่ถูกต้องตามหลักคำ สอนทางศาสนา ๕. การจัดทำแผนแม่บท/ยุทธ ศาสตร์การส่งเสริมศาสนาควร เน้นพัฒนาด้าน ศาสนธรรม และศาสนบุคคลให้มีความ ชัดเจน เป็นรูปธรรมเพื่อ ประโยชน์ต่อภาร

ลำดับ ที่	มติกรม/ เลขที่หนังสือ	ชื่อเรื่อง	สรุปสาระสำคัญ	ผลการวิเคราะห์	เหตุผล	หมายเหตุ
					ศาสนวัตถุ ศาสนพิธี ศาสนบุคคล และและศาสนธรรมในการป้องกัน แก้ไขปัญหาสังคม พัฒนาสังคม ส่งเสริมความสามัคคีและส่งเสริมศีลธรรม คุณธรรมจริยธรรม ที่มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรม	นำไปบูรณาการปรับใช้ในอนาคต ๖. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเครือข่ายทางศาสนาทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน ต้องจัดทำแผนร่วมกัน ๗.ควรมีหน่วยงานกลางทำหน้าที่ประสานงานร่วมกันเพื่อจัดทำแผน/ยุทธศาสตร์การดำเนินงาน พร้อมทั้งทำหน้าที่ติดตาม รวบรวมและรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๘.ควรจัดทำแผนบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการนำหลักธรรมของศาสนาใช้ในการเสริมสร้างคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิต ๙. การส่งเสริมบทบาทของศาสนาในการพัฒนาสังคม ควรเน้นการมีส่วนร่วมระหว่างสถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา และสถานการศึกษาในการร่วมปลูกฝังค่านิยม จิตสำนึกที่ดีรวมทั้งส่งเสริมบทบาทชุมชนท้องถิ่น

ลำดับ ที่	มติครม./ เลขที่หนังสือ	ชื่อเรื่อง	สรุปสาระสำคัญ	ผลการวิเคราะห์	เหตุผล	หมายเหตุ
						ภาคธุรกิจและเอกชนให้มีส่วนร่วมส่งเสริมความเข้มแข็งและพัฒนางานด้านศาสนาให้มากยิ่งขึ้น
			๑.๓ รัฐบาลควรเร่งรัดพระราชบัญญัติอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาตินำเสนอพระราชบัญญัติอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาต่อคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒	ปัจจุบันสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่ดำเนินการจัดทำร่างพระราชบัญญัติอุปถัมภ์คุ้มครองพระพุทธศาสนา โดยสำนักงานพระพุทธศาสนาได้ดำเนินการจัดทำประชาพิจารณ์ร่างพระราชบัญญัติอุปถัมภ์คุ้มครองพระพุทธศาสนาเรียบร้อยแล้วและได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาตินำกลับไปทบทวนและนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป	๑. ทำให้มีระเบียบข้อกฎหมายมากำกับดูแลการให้การอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาที่เป็นรูปธรรมและมีความชัดเจนเมื่อนำไปปฏิบัติ ๒. ส่งผลให้การอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนามีเอกภาพและประสิทธิภาพประสิทธิผล

ลำดับ ที่	มติกรม./ เลขที่หนังสือ	ชื่อเรื่อง	สรุปสาระสำคัญ	ผลการวิเคราะห์	เหตุผล	หมายเหตุ
			๑.๔ รัฐบาลควรจัดให้มีการสอนวิชา ศีลธรรม หน้าทีพลเมืองดี และ ประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรการศึกษา ทุกระดับ	เห็นชอบที่ให้ภาครัฐ ควรเร่งดำเนินการจัด ให้มีการสอนวิชา ศีลธรรม หน้าที พลเมืองดี และ ประวัติศาสตร์ไทยใน หลักสูตรการศึกษา ทุกระดับ	เนื่องจากการเพิ่มช่องทางใน การส่งเสริมให้คนไทยได้มีโอกาส ศึกษาประวัติศาสตร์ชาติไทยที่ ถูกต้อง พร้อมทั้งได้เรียนรู้ หลักธรรมทางศาสนาของตนและ ของเพื่อนต่างศาสนาทั้งทาง ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ รวมถึง แนวทางการประพฤติปฏิบัติตนตาม หน้าที่ในฐานะพลเมืองที่ดีของ ประเทศชาติ นับว่าเป็นการ เสริมสร้างความรู้ที่เป็นประโยชน์ และสามารถนำไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมต่อไป	๑.ควรเพิ่มเนื้อหาสาระวิชา ส่งเสริมศีลธรรมหน้าที่ พลเมืองดี และ ประวัติศาสตร์ไทยใน หลักสูตรการศึกษาทุกระดับ อย่างจริงจัง ชัดเจน เป็น รูปธรรม และต่อเนื่อง โดย ในหลักสูตรการเรียนการ สอน ต้องกำหนดให้ สถาบันการศึกษาทุกระดับ จัดการเรียนการสอนวิชา ส่งเสริมศีลธรรม หน้าที พลเมืองดี และ ประวัติศาสตร์ไทยเป็นการ เฉพาะอย่างเข้มข้นโดยจัด กิจกรรมการสอนแบบ บูรณาการ ๒.ควรมีการจัดทำหลักสูตร การเรียนการสอนวิชา ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

ลำดับ ที่	มติกรม/ เลขที่หนังสือ	ชื่อเรื่อง	สรุปสาระสำคัญ	ผลการวิเคราะห์	เหตุผล	หมายเหตุ
						วิชาประวัติศาสตร์ชาติไทย และวิชาภาษาไทย/บาลี ๓.ควรส่งเสริมการศึกษา ด้านวัฒนธรรมที่เป็น รากฐานในการดำเนินชีวิต อย่างลึกซึ้ง ๔.ควรมีผลิตสื่อการสอน เกี่ยวกับการส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรมที่มี ความหลากหลาย สามารถเข้าถึงกลุ่มเด็ก และเยาวชนทุกระดับ เพื่อให้เยาวชนนำไป ปฏิบัติ และส่งเสริมให้ ผู้ปกครองประพฤติปฏิบัติ ตนเป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อให้เด็กและเยาวชนมี จิตสำนึกรักษ์ในการ ทำความดี

ลำดับ ที่	มติครม./ เลขที่หนังสือ	ชื่อเรื่อง	สรุปสาระสำคัญ	ผลการวิเคราะห์	เหตุผล	หมายเหตุ
						๕. กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรติดตามประเมิน พฤติกรรมเด็ก เยาวชน ด้านคุณธรรมอย่างจริงจัง โดยออกมาตรการ/ เครื่องมือในการประเมิน พฤติกรรมเด็กและ มอบหมายให้ สถาบันการศึกษาร่วมเป็น เครือข่ายติดตาม ประเมินผลพฤติกรรมเด็ก และเยาวชนอย่างจริงจัง
			๑.๕ รัฐบาลควรเพิ่มงบประมาณใน การส่งเสริมศาสนา ศิลธรรม คุณธรรมและจริยธรรมให้มากขึ้น	เห็นชอบที่ให้ภาครัฐควร เร่งดำเนินการเพิ่ม งบประมาณในการ ส่งเสริมศาสนา ศิลธรรม คุณธรรมและจริยธรรม ให้มากขึ้น	๑. เนื่องจากปัจจุบันสังคมไทยกำลัง พบกับวิกฤตคนในสังคมขาด คุณธรรมและให้ความสำคัญกับ การพัฒนาทางด้านวัตถุ/เปิดรับ ความทันสมัยทางเทคโนโลยี มากกว่าการให้ความสำคัญกับการ พัฒนาทางด้านการจิตใจส่งผลให้ เกิดปัญหาสังคมในรูปแบบต่างๆ	๑. การส่งเสริมงานด้าน ศาสนา ศิลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม มีความ จำเป็น ต้อง กำหนด วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ผลสำเร็จซึ่งต้องกำหนดเป็น ตัวชี้วัดที่ชัดเจน ที่ทำให้ เห็นเป็นรูปธรรมว่าสามารถ

ลำดับ ที่	มติครม./ เลขที่หนังสือ	ชื่อเรื่อง	สรุปสาระสำคัญ	ผลการวิเคราะห์	เหตุผล	หมายเหตุ
					เช่นปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาความยากจน ปัญหาความขัดแย้งทางความคิดสร้างความแตกแยกทางสังคม ฯลฯ ซึ่งสาเหตุสำคัญของปัญหา คือการขาดคุณธรรมจริยธรรมและขาดจิตสำนึกในการรู้รักสามัคคี ๒. กลจักรสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้การขับเคลื่อนนำหลักธรรมทางศาสนาไปสู่ประชาชนเกิดประสิทธิภาพ คือการมีงบประมาณที่เพียงพอต่อการส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายทางศาสนา จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมไปยังทุกภาคส่วน	ด้านนิงบประมาณบรรลุวัตถุประสงค์และสามารถวัดผลสำเร็จได้เพื่อจัดสรรงบประมาณได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับกำลังเงินของประเทศ โดยคำนึงถึงผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา ๒. การส่งเสริมงานด้านศาสนา ศีลธรรมคุณธรรม และจริยธรรมควรคำนึงถึงนโยบายรัฐบาลและการสนับสนุนที่มีส่วนร่วมของหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องและภาคประชาชนอย่างจริงจัง

ลำดับ ที่	มติกรรม/ เลขที่หนังสือ	ชื่อเรื่อง	สรุปสาระสำคัญ	ผลการวิเคราะห์	เหตุผล	หมายเหตุ
			๒. นโยบายที่ควรเร่งดำเนินการ ในระยะยาว			
			๒.๑ รัฐบาลควรจัดให้มีการ ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับนโยบายการ ส่งเสริมศาสนาในการพัฒนาสังคม โดยให้ครอบคลุมมากขึ้นทั้งในเชิง กว้างและเชิงลึก เพื่อศึกษาปัญหา และแก้ไขปัญหาย่อยอย่างเป็นระบบ ต่อไป	เห็นชอบที่ภาครัฐต้องเร่ง ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับนโยบาย ส่งเสริมศาสนาในการพัฒนา สังคมให้ครอบคลุมทั้งในเชิง กว้างและเชิงลึก เพื่อศึกษา ปัญหาและแก้ไขปัญหาย่อย เป็นระบบ	การศึกษาวิจัยจะช่วยคิดค้น แนวทางการส่งเสริม กระบวนการส่งเสริม ศาสนาเพื่อพัฒนาสังคมที่มี ความหลากหลายสอดคล้อง กับความต้องการของ ประชาชนเมื่อหน่วยงาน ภาครัฐนำรูปแบบ/ กระบวนการไปดำเนินงาน จะทำให้สามารถปฏิบัติงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล	๑.ฐานข้อมูลงานวิจัยด้านศาสนา ที่หน่วยงานภาครัฐเผยแพร่ควรมี รูปแบบที่สืบค้นข้อมูลได้ง่าย และสามารถ Download ข้อมูล จากเว็บไซต์เพื่อนำไปศึกษา เพิ่มเติม หรือเป็นข้อมูลอ้างอิง ทางวิชาการได้ ๒. ควรมีการประชุมหารือ ระหว่างสำนักงาน คณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ กับหน่วยงานด้านศาสนา เกี่ยวกับการส่งเสริมงานวิจัย ด้านศาสนา ๓. ในการสนับสนุนงบ โครงการวิจัยด้านศาสนา ควร ผ่านการประเมินคุณภาพใน ระดับสูงของสำนักงาน คณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ เพื่อให้การวิจัยมีคุณภาพและ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ตาม วัตถุประสงค์ของโครงการ

ลำดับ ที่	มติครม./ เลขที่หนังสือ	ชื่อเรื่อง	สรุปสาระสำคัญ	ผลการวิเคราะห์	เหตุผล	หมายเหตุ
						๔. การศึกษาวิจัยงานด้านศาสนา ของหน่วยงานต่าง ๆ ต้องมุ่งเน้น การศึกษาวิจัยที่มีการคิดค้น นวัตกรรมการส่งเสริมงานด้าน ศาสนา คุณธรรมจริยธรรม รูปแบบใหม่ เพื่อจะได้นำองค์ ความรู้ที่ได้ไปสนับสนุนการ ดำเนินงานด้านศาสนา
			๒.๒ รัฐบาลควรจัดให้มีการ ประชุมสัมมนาและอบรมผู้บริหาร สถานศึกษา ครูอาจารย์ของ สถานศึกษาในทุกระดับ เกี่ยวกับการ บูรณาการศาสนาและการศึกษา เพื่อให้ศาสนาเป็นรากฐานของ การศึกษา ให้เยาวชนมีคุณธรรม นำความรู้สู่การพัฒนา	เห็นชอบที่รัฐบาลจัดให้ มีการประชุมสัมมนา/ อบรมผู้บริหาร สถานศึกษา ครูอาจารย์ ของสถานศึกษาทุกระดับ เกี่ยวกับการบูรณาการ ศาสนาเพื่อให้ศาสนาเป็น รากฐานของการศึกษา	ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์จะเป็นเครือข่าย แกนนำในการบูรณาการ นำองค์ความรู้ทางศาสนา ไปสู่ประชาชนได้ดี เนื่องจากได้รับการ ยอมรับจากสังคมว่าเป็น แม่พิมพ์ของชาติและเป็น ต้นแบบของเด็กและ เยาวชน	๑. การประชุมสัมมนา/การอบรมให้ ความรู้ฯ เกี่ยวกับงานศาสนาแก่ ผู้บริหารครู/อาจารย์ต้องดำเนินการ อย่างต่อเนื่องรวมทั้งมีการประเมินผล การปฏิบัติงานหลังจากการอบรม/ ประชุม ๒. ควรจัดให้มีการประชุมสัมมนา/ อบรมให้ความรู้งานด้านศาสนาและ การส่งเสริมคุณธรรมแก่ผู้บริหารและ บุคลากรแก่หน่วยงานต่าง ๆ ทั้ง ภาคเอกชนและภาคประชาชน นอกเหนือจากสถาบันการศึกษา โดย ส่งเสริมให้แต่ละสถาบัน/หน่วยงาน

ลำดับ ที่	มติกรม/ เลขที่หนังสือ	ชื่อเรื่อง	สรุปสาระสำคัญ	ผลการวิเคราะห์	เหตุผล	หมายเหตุ
						มุ่งเน้นเรื่องการยกย่องผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรม และลงโทษผู้ที่ขาดคุณธรรมจริยธรรม ๓. รัฐบาลควรมอบหมายกระทรวงศึกษาธิการให้กำหนดมาตรการประเมินพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมผู้บริหาร ครู อาจารย์ หรือมอบหมายให้หน่วยงานภาครัฐต่างๆ กำหนดมาตรการประเมินคุณธรรมจริยธรรมข้าราชการในสังกัด ๔. รัฐบาลควรส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โดยมีการมอบรางวัลแก่ข้าราชการ/บุคลากรที่กระทำดีทำคุณประโยชน์ให้สังคมอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นเกียรติแก่วงศ์ตระกูลและเป็นแบบอย่างที่ดี สร้างแรงจูงใจให้เกิดพลังทำความดีต่อไป

ลำดับ ที่	มติกรม./ เลขที่หนังสือ	ชื่อเรื่อง	สรุปสาระสำคัญ	ผลการวิเคราะห์	เหตุผล	หมายเหตุ
			๒.๓ รัฐบาลควรสนับสนุนการจัดตั้งและการดำเนินงานของโรงเรียนวิถีพุทธ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการให้การส่งเสริม ขยายเครือข่ายอย่างมีประสิทธิภาพและได้ ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งโรงเรียนที่ ส่งเสริมการสอนศาสนา ศิลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม	เห็นชอบที่รัฐบาลควร ขยายเครือข่ายการจัดตั้ง โรงเรียนวิถีพุทธรวมทั้ง โรงเรียนที่ส่งเสริมการสอน ศาสนาส่งเสริมคุณธรรมไป ทุกภาคส่วนของสังคม	เนื่องจากโรงเรียนวิถี พุทธและโรงเรียนที่ ส่งเสริมการสอนศาสนา ศิลธรรมคุณธรรมและ จริยธรรมเป็นแหล่ง เรียนรู้และพัฒนา คุณ ธรรม แก่ เด็ก เยาวชนและประชาชน ในชุมชน/ท้องถิ่น	๑.ควรมีการติดตามประเมินผล การดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ และโรงเรียนที่สอนศาสนา ส่งเสริมคุณธรรมอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง โดยต้องประเมิน คุณภาพ/มาตรฐานของโรงเรียน /คุณภาพการสอน ของครู/ อาจารย์ผู้สอนและผลการเรียน ของนักเรียนตลอดจนสุขภาวะ ของนักเรียนและครู/อาจารย์ใน โรงเรียน ๒. ควรเน้นการมีส่วนร่วมของ สถาบันครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่นสถาบันด้านศาสนา สถาบันการศึกษา (บ้าน วัด โรงเรียน) เข้ามามีส่วนร่วม ส่งเสริมการสอนศาสนา ศิลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม ๓.ขยายเครือข่ายความร่วมมือ การส่งเสริมการสอนศาสนา ศิลธรรม คุณธรรม ไปยัง ภาคเอกชน

ลำดับ ที่	มติครม./ เลขที่หนังสือ	ชื่อเรื่อง	สรุปสาระสำคัญ	ผลการวิเคราะห์	เหตุผล	หมายเหตุ
			๒.๔ รัฐบาลควรแต่งตั้ง คณะกรรมการส่งเสริม ศาสนสัมพันธ์แห่งชาติ เพื่อ ส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความ สมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชน ของศาสนาต่างๆ เพื่อป้องกัน แก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่าง ศาสนาที่อาจเกิดขึ้น	ไม่เห็นชอบกับการตั้ง คณะกรรมการส่งเสริม ศาสนสัมพันธ์แห่งชาติ เพราะมีศาสนิกสัมพันธ์ จังหวัดดำเนินการอยู่ แล้วแต่ควรปรับปรุงให้ เกิดประสิทธิภาพและ ประสิทธิผลสูงสุด	๑. ศาสนาเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินวิถีชีวิต ต้องทำความเข้าใจ ให้ถูกต้องมีความสัมพันธ์อันดี ในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน จึงต้องมี การพิจารณาอย่างรอบครอบก่อน จัดตั้งคณะกรรมการศาสนิกสัมพันธ์ แห่งชาติ ซึ่งมีรูปแบบเป็นทางการ มี กฎระเบียบ แบบแผน มาเป็น ข้อกำหนด แต่วิถีการดำเนินชีวิตใน แต่ละศาสนา มีบริบทความแตกต่าง และหลากหลาย ๒. ปัจจุบันกรมการศาสนาได้ ดำเนินการส่งเสริมงานด้านศาสนา ในลักษณะประสานความร่วมมือกับ องค์การทางศาสนา ๕ ศาสนา ร่วมกันจัดกิจกรรมส่งเสริมการนำ หลักธรรมทางศาสนาไปสู่ ประชาชน นอกจากนั้นยัง ดำเนินการส่งเสริมศาสนสัมพันธ์ ร่วมกับองค์การทางศาสนา ๕ ศาสนา และเครือข่ายทั้งในส่วนกลางและ ส่วนภูมิภาคประกอบด้วยการจัด กิจกรรมการประชุมศาสนิกสัมพันธ์	กรณีการจัดตั้งคณะกรรมการ ศาสนสัมพันธ์แห่งชาติ ๑. คณะกรรมการฯ ควร มี คุณสมบัติ ๑.๑) เป็นตัวแทนที่ศาสนิกชน ของศาสนาต่างๆ ยอมรับ ๑.๒) มีนโยบายและกิจกรรม ของคณะกรรมการศาสนิก สัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างความ สมานฉันท์ ๑.๓) มีการประชาสัมพันธ์ กิจกรรมที่ทำร่วมกันเพื่อสร้าง ความสมานฉันท์อย่างสม่ำเสมอ ด้วยการจัดทำโครงการเพื่อ เชื่อมความสัมพันธ์ และความ เข้าใจอันดีต่อกัน ๒. การจัดตั้งคณะกรรมการ ศาสนสัมพันธ์แห่งชาติ ควร มี การศึกษาและพิจารณาอย่าง ละเอียดรอบคอบ เพราะอาจมี ผลกระทบต่อความสับสน ระหว่างศาสนา

ลำดับ ที่	มติกรม/ เลขที่หนังสือ	ชื่อเรื่อง	สรุปสาระสำคัญ	ผลการวิเคราะห์	เหตุผล	หมายเหตุ
					สัณจร การรวานศาสนิกสัมพันธ์ ประชุมรวมพลังศาสนิกสัมพันธ์ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการตั้ง คณะกรรมการศาสนิกสัมพันธ์จังหวัด โดยให้จังหวัดสามารถบูรณาการ แนวทางการดำเนินงานศาสนิก สัมพันธ์ตามคู่มือที่กรมการศาสนา จัดทำขึ้นได้ตามความเหมาะสมกับ บริบทภูมิสังคมของพื้นที่ได้ (เหตุผลที่ มีการส่งเสริมให้มีการจัดตั้ง คณะกรรมการศาสนิกสัมพันธ์จังหวัด เนื่องจากต้องการศึกษาผลการ ดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรคของการ ดำเนินงานศาสนิกสัมพันธ์ในระดับ จังหวัด พร้อมทั้งต้องการส่งเสริมให้มี การดำเนินงานศาสนิกสัมพันธ์ใน ระดับภูมิภาคที่เชื่อมโยงสานสัมพันธ์ ทางศาสนาระหว่างกันเพื่อส่งเสริมให้ ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง ยั่งยืนและสงบ สุข)	๓. รัฐควรสนับสนุน งบประมาณการทำ กิจกรรมศาสนสัมพันธ์แก่ คณะกรรมการศาสนิกสัมพันธ์ จังหวัดที่กรมการศาสนาจัดตั้ง ขึ้น เพื่อส่งเสริมงาน ศาสนสัมพันธ์ ๔. ควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับ หลักการปฏิบัติตน ข้อห้ามของ แต่ละศาสนา เผยแพร่ให้ ประชาชนได้รับทราบทำความเข้าใจและยอมรับเพื่อลดความ ขัดแย้ง

ลำดับ ที่	มติกรรม/ เลขที่หนังสือ	ชื่อเรื่อง	สรุปสาระสำคัญ	ผลการวิเคราะห์	เหตุผล	หมายเหตุ
			๒.๕ รัฐบาลรวมทั้งหน่วยงานและ องค์กรที่เกี่ยวข้องควรปรับปรุง ยุทธศาสตร์และกลวิธีการเผยแผ่ศาสนา ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมจากการ ดำเนินงานในเชิงรับเป็นเชิงรุก	เห็นชอบที่ให้ หน่วยงานภาครัฐที่ เกี่ยวข้องด้านศาสนา และเครือข่ายร่วมกัน ปรับปรุงยุทธศาสตร์ และกลวิธีการเผยแผ่ ศาสนาฯ จากเชิงรับ เป็นเชิงรุก	เนื่องจากปัจจุบันการ ดำเนินงานเผยแผ่ศาสนา ศีลธรรม/คุณธรรมจริยธรรมมี หลายหน่วยงานดำเนินการแต่ ยังไม่ได้มีการบูรณาการ การทำงานร่วมกัน หรือร่วมกัน จัดทำแผนยุทธศาสตร์และกลวิธี การเผยแผ่ศาสนาในเชิงรุกอย่าง เป็นรูปธรรมหรือต่อเนื่อง	๑. อาจมีการบูรณาการการ เผยแผ่ศาสนาทั้งในเชิงรุก และเชิงรับ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ สถานการณ์ และปัจจัยที่ เกี่ยวข้อง เช่น กลุ่มเป้าหมาย พื้นที่/ศักยภาพขององค์กร บุคลากรและการดำเนินการ ๒. ควรมีการจัดทำยุทธ ศาสตร์/กลยุทธ์พัฒนา ศักยภาพการเผยแผ่ศาสนา ๓. ควรดำเนินการส่งเสริม ศาสนาในเชิงรุกมากขึ้น โดย เพิ่มศักยภาพด้าน งบประมาณให้แก่หน่วยงาน ภาครัฐและเครือข่ายต่าง ๆ โดยจัดทำสื่อที่เข้าใจง่ายและ เข้าถึงประชาชน กลุ่มเป้าหมายอย่างแท้จริง

ลำดับ ที่	มติกรม/ เลขที่หนังสือ	ชื่อเรื่อง	สรุปสาระสำคัญ	ผลการวิเคราะห์	เหตุผล	หมายเหตุ
						๔.หน่วยงานภาครัฐทุก หน่วยงานต้องจัดทำแผน กลยุทธ์การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมเพื่อร่วมพลัง ส่งเสริมการนำหลักธรรม ทางศาสนาไปสู่ประชาชน ให้ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

๒. ผลการดำเนินการของกระทรวงวัฒนธรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ ที่สอดคล้องกับความเห็นและข้อเสนอแนะ
ของสภาที่ปรึกษา เรื่อง “นโยบายส่งเสริมศาสนาในการพัฒนาสังคม”

นโยบาย	โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับความเห็นของสภา ที่ปรึกษา	กลุ่มเป้าหมาย	งบประมาณ	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบหลัก	ผู้รับผิดชอบร่วม
๑. นโยบายเร่งด่วนที่ควรรับดำเนินการ						
๑.๑ รัฐบาลควรถือการส่งเสริมศาสนาเป็น นโยบายที่สำคัญของชาติ ควรให้มีการจัดทำ แผนทำนุบำรุงส่งเสริมศาสนาแห่งชาติ เพื่อ เป็นกรอบและแนวทางในการทำนุบำรุง ส่งเสริมศาสนาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด ไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘	๑. กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม ๑. กรมการศาสนาจัดทำแผนปฏิบัติราชการ พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๔ เพื่อให้การอุปถัมภ์ทำนุบำรุง ส่งเสริมงานด้านศาสนาและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของประชาชน พร้อมทั้งได้จัดทำแผนปฏิบัติการ ส่งเสริมคุณธรรมประจำปีเพื่อเป็นแนวทางการ ดำเนินงานให้กับบุคลากรของกรมการศาสนาและ เครือข่ายทางศาสนาทุกภาคส่วนได้นำไปปฏิบัติ ภายในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ ๒. ได้จัดทำแผนงาน/แนวทางการดำเนินงาน ศาสนิกสัมพันธ์ประกอบการขับเคลื่อนโครงการฯ ๒. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ มนุษย์ ๑) ได้จัดทำแผนปฏิบัติราชการ พ.ศ.๒๕๕๑-๒๕๕๔ เพื่อสนับสนุนการป้องกันและลดความรุนแรงภายใต้	-	-	พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๔	กรมการศาสนา	-องค์การทางศาสนา ๕ ศาสนา - เครือข่ายทางศาสนา เช่น สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัด สภาวัฒนธรรม - สถาบันการศึกษา - ฯลฯ
		-	-	พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๔	สำนักส่งเสริมประชาสัมพันธ์ เพื่อการพัฒนา (สปพ.) สำนักงานปลัดกระทรวง	-สำนักส่งเสริมประชา สังคมเพื่อการพัฒนา (สปพ.)

นโยบาย	โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับความเห็น ของสภาที่ปรึกษา	กลุ่มเป้าหมาย	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบหลัก	ผู้รับผิดชอบร่วม
	โครงการพระสงฆ์เพื่อสังคมในการสร้างเครือข่ายพระสงฆ์และวัดเป็นกลไกที่มีพลังในการสร้างสรรค์สังคมของชุมชนท้องถิ่น สาธารณชนสามารถรับรู้แนวทางรูปธรรมของพระสงฆ์/วัดต้นแบบและเข้ามามีส่วนร่วมในการผลักดันร่วมกัน ๒) ได้จัดทำแผนงาน/แนวทางการดำเนินงานโครงการพระสงฆ์เพื่อสังคม ๓. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ๑) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้จัดทำแผนปฏิบัติการ พ.ศ.๒๕๕๒ - ๒๕๕๔ และแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๒ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายสังคมและคุณภาพชีวิต ตามแผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๕๒ - ๒๕๕๔ ข้อ ๓.๔.๔ ส่งเสริมการปรับปรุงองค์กรและกลไกที่รับผิดชอบด้านศาสนา เพื่อให้การบริหารจัดการ ส่งเสริม ทำนุบำรุง ศาสนา มีความเป็นเอกภาพและประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความ	-	-	กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒	การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (สป.พม.) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	-ศูนย์ประสานงานเครือข่ายโครงการพระสงฆ์พัฒนาสังคมคุณธรรม -

นโยบาย	โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับความเห็น ของสภาที่ปรึกษา	กลุ่มเป้าหมาย	งบประมาณ	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบหลัก	ผู้รับผิดชอบร่วม
	สมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนา เพื่อนำหลักธรรมของศาสนามาใช้ในการ ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และสร้าง แรงจูงใจให้ประชาชนใช้หลักธรรมในการ ดำรงชีวิตมากขึ้น					
๑.๒ รัฐบาลควรจัดทำยุทธศาสตร์การส่งเสริม บทบาทของศาสนาซึ่งรวมทั้งศาสนสถาน ศาสนวัตถุ ศาสนพิธี ศาสนบุคคล และ ศาสนธรรม ในการป้องกันแก้ไขปัญหาสังคม สังคม การพัฒนาสังคม การส่งเสริมความ สามัคคีของประชาชนในชาติ รวมทั้งการ ส่งเสริมศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และการ พัฒนาชีวิตตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๗๕	๑. กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม กรมการศาสนาได้จัดทำแผนปฏิบัติการ ส่งเสริมคุณธรรมประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่ง เนื้อหาสาระละเอียดของแผนปฏิบัติการจะ ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การดำเนินงาน แผนงาน โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมทำนุบำรุง ศาสนาทั้งด้านศาสนสถาน ศาสนวัตถุ ศาสนพิธี ศาสนบุคคลและศาสนธรรม ในการ ป้องกันแก้ไขปัญหาสังคม และส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรมเสริมสร้างความสมานฉันท์ แก่ศาสนิกชนสอดคล้องกับบทบัญญัติใน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๗๕ เช่น ๑) โครงการซ่อมแซมศาสนสถานของศาสนา อื่น	ศาสนา สถานที่ ขอรับการอุดหนุน	๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท	พ.ศ. ๒๕๕๒	กรมการศาสนา	-องค์การทางศาสนา ศาสนา

นโยบาย	โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับความเห็นของสภาที่ปรึกษา	กลุ่มเป้าหมาย	งบประมาณ	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบหลัก	ผู้รับผิดชอบร่วม
		ทั้ง ๗๕ จังหวัดและกทม.				- เครือข่ายทางศาสนา เช่น สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัด สภาวัฒนธรรม -ฯลฯ
	๒) โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ศาสนาพิธี	- เด็ก/เยาวชน/ เจ้าหน้าที่สำนักงาน วัฒนธรรมจังหวัด เขตพื้นที่การศึกษา	๓,๔๐๐,๐๐๐ บาท	พ.ศ. ๒๕๕๒	กรมการศาสนา	- องค์การทางศาสนา - เครือข่ายทางศาสนา เช่น สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัด สภาวัฒนธรรม - สถาบันการศึกษา -ฯลฯ
	๓) โครงการฝึกหัดนักสวดมหาชาติคำหลวง	- เจ้าหน้าที่กรมการ ศาสนา	๕๐๐,๐๐๐ บาท	พ.ศ. ๒๕๕๒	กรมการศาสนา	-
	๔) โครงการส่งเสริมผู้สืบทอดเพื่อทำหน้าที่ปฏิบัติงานพิธี	- เด็ก/เยาวชน/ เจ้าหน้าที่สำนักงาน วัฒนธรรมจังหวัด เขตพื้นที่การศึกษา	๕๔๒,๐๐๐ บาท	พ.ศ. ๒๕๕๒	กรมการศาสนา	- องค์การทางศาสนา - เครือข่ายทางศาสนา เช่น สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัด สภาวัฒนธรรม - สถาบันการศึกษา -ฯลฯ

นโยบาย	โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับความเห็นของสภา ที่ปรึกษา	กลุ่มเป้าหมาย	งบประมาณ	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบหลัก	ผู้รับผิดชอบร่วม
	๕) โครงการสงเคราะห์พระภิกษุสามเณรที่ประสบภัย และขาดแคลน	พระภิกษุสามเณรที่ ประสบภัยและ ขาดแคลน	๓,๕๐๐,๐๐๐ บาท	พ.ศ. ๒๕๕๒	กรมการศาสนา	-องค์การทางศาสนา -เครือข่ายทางศาสนา เช่น สำนักงาน วัฒนธรรมจังหวัด สภาวัฒนธรรม
	๖) โครงการสาธยายพระไตรปิฎก	-พุทธศาสนิกชน	๑,๖๐๐,๐๐๐ บาท	พ.ศ. ๒๕๕๒	กรมการศาสนา	ฯลฯ
	๗) โครงการอุดหนุนศาสนูปถัมภ์	-๘ วัด	๒๔๘,๐๐๐ บาท	พ.ศ. ๒๕๕๒	กรมการศาสนา	-
	๒. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์ ยุทธศาสตร์การดำเนินงาน แผนงาน โครงการ กิจกรรม ภายใต้ การสนับสนุนการป้องกันและ ลดความรุนแรง - เพื่อสอดคล้องกับบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา๗๘ และพัฒนากลไกการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์ รวมทั้งส่งเสริมความเข้มแข็ง ให้ภาคีเครือข่ายกระทรวงการพัฒนาสังคมฯ จึงได้จัด โครงการพระสงฆ์เพื่อสังคม โดยมีงบประมาณ ดำเนินงานโครงการ ประมาณ ๑,๘๓๖,๒๐๐บาท ประกอบด้วย ๑)เวทีจัดการความรู้และเชื่อมโยงเครือข่ายพระอาสา พัฒนาสังคมคุณธรรมระดับภูมิภาค	-พระสงฆ์ต้นแบบ -นักวิชาการ	๖๕,๖๐๐ บาท	พ.ศ.๒๕๕๒	-สำนักส่งเสริมประชาสังคม เพื่อการพัฒนา (สปพ.)	-สปพ. -ศูนย์ประสานงาน

นโยบาย	โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับความเห็นของสภา ที่ปรึกษา	กลุ่มเป้าหมาย	งบประมาณ	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบหลัก	ผู้รับผิดชอบร่วม
	๒)จัดเวทีจัดการความรู้และเชื่อมโยงเครือข่ายพระ อาสาพัฒนาสังคมคุณธรรมต้นแบบภาคกลาง ประเด็น สุขภาพ และถอดบทเรียน	-เจ้าหน้าที่จำนวน ๔๐รูป/คน -พระสงฆ์ต้นแบบ -เครือข่ายพระสงฆ์ พัฒนาสังคมฯ -นักวิชาการ - สื่อเยาวชน กระบวนการตา ลับประด -เจ้าหน้าที่ -ภาคีเครือข่าย จำนวน ๖๐ รูป/คน	๓๐๖,๕๐๐ บาท	พ.ศ.๒๕๕๒	-สำนักงานปลัดกระทรวง การพัฒนาสังคมและความ มั่นคงของมนุษย์ -สปพ.	เครือข่ายโครงการ พระสงฆ์พัฒนา สังคมคุณธรรม -พัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของ มนุษย์จังหวัด -ภาคีเครือข่ายทั้ง ๖ เวที ผู้รับผิดชอบ ร่วม ประกอบด้วย ๑. สปพ. ๒. ศูนย์ ๓. สำนักงาน เครือข่ายโครงการ พระสงฆ์พัฒนา สังคมคุณธรรม ๔. เครือข่าย พระสงฆ์พัฒนา สังคมฯท้องถิ่น ๕. มหาวิทยาลัย มหิดล ๖. สื่อเยาวชน กระบวนการตา ลับประด

นโยบาย	โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับความเห็น ของสภาที่ปรึกษา	กลุ่มเป้าหมาย	งบประมาณ	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบหลัก	ผู้รับผิดชอบร่วม
	๓)จัดเวทีการจัดการความรู้และเชื่อมร้อยเครือข่ายพระอาสาพัฒนาสังคมคุณธรรม ต้นแบบภาคตะวันออกเฉียงใต้ วิปัสสนา กรรมฐาน และถอดบทเรียน ๔)จัดเวทีการจัดการความรู้และเชื่อมร้อย เครือข่ายพระอาสาพัฒนาสังคมคุณธรรม ต้นแบบภาคใต้ ประเด็นศาสนากับการอยู่ ร่วมกันและถอดบทเรียน	-พระสงฆ์คัมภีร์ -เครือข่ายพระสงฆ์พัฒนา สังคมฯ -นักวิชาการ - สื่อเยาวชนกระบวนการดา ลับประด -เจ้าหน้าที่ -ภาคีเครือข่ายจำนวน ๖๐ รูป/คน พระสงฆ์คัมภีร์ -เครือข่ายพระสงฆ์พัฒนา สังคมฯ -นักวิชาการ - สื่อเยาวชนกระบวนการดา ลับประด -เจ้าหน้าที่ จำนวน ๖๐ รูป/คน	๓๐๖,๕๐๐บาท ๓๐๖,๕๐๐ บาท	พ.ศ.๒๕๕๒ พ.ศ.๒๕๕๒	สปพ. สปพ.	๖. พัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของ มนุษย์จังหวัด ๗. ภาคีเครือข่าย ท้องถิ่นในส่วนที่ เกี่ยวข้อง - -

นโยบาย	โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับความเห็น ของสภาที่ปรึกษา	กลุ่มเป้าหมาย	งบประมาณ	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบหลัก	ผู้รับผิดชอบร่วม
	๕) จัดเวทีการจัดความรู้และเชื่อมโยงเครือข่าย พระอาสาพัฒนาสังคมคุณธรรมต้นแบบ ภาคเหนือ ประเด็นสิ่งแวดล้อม และ ถอดบทเรียน ๖) จัดเวทีสรุปผลการถอดบทเรียนพระอาสา พัฒนาสังคมคุณธรรมต้นแบบ ๔ ภาค ๓. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้ จัดทำโครงการที่สนับสนุนส่งเสริมบทบาท ของศาสนาซึ่งรวมทั้งศาสนสถาน ศาสนวัตถุ ศาสนพิธี ศาสนบุคคลและศาสนธรรม ในการ ป้องกันแก้ไขปัญหาสังคม การพัฒนาสังคม การส่งเสริมความสามัคคีของประชาชนใน ชาติ รวมทั้งการส่งเสริมศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และการพัฒนาชีวิตตามที่บัญญัติไว้ ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๗๕ ดังนี้	-พระสงฆ์ต้นแบบ -เครือข่ายพระสงฆ์พัฒนา สังคมฯ -นักวิชาการ -สื่อเยาวชนกระบวนการดา ลับประค -เจ้าหน้าที่จำนวน ๖๐ รูป เครือข่ายภาคประชาสังคม ๑๐๐-๒๐๐ คน	๓๐๖,๕๐๐ บาท ๕๔๐,๖๐๐ บาท	พ.ศ.๒๕๕๒ พ.ศ.๒๕๕๒	สปป. สปป.	- -

นโยบาย	โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับความเห็น ของสภาที่ปรึกษา	กลุ่มเป้าหมาย	งบประมาณ	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบหลัก	ผู้รับผิดชอบร่วม
	<u>สนับสนุนศาสนสถาน</u> - โครงการบูรณะและพัฒนาวัด	วัด	๓๗๒,๒๑๗,๒๐๐ บาท	พ.ศ. ๒๕๕๒	สำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติ	-
	- สมทบก่อสร้างพระมหามณฑป วัดไตรมิตรวิทยาราม ฯลฯ	วัด	๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท	พ.ศ. ๒๕๕๒	สำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติ	-
	<u>สนับสนุนศาสนบุคคล</u> - สัมมนาอบรมพระสังฆาธิการ	พระสังฆาธิการ ๗๕๐ รูป	๒,๕๕๔,๔๐๐ บาท	พ.ศ. ๒๕๕๒	สำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติ	-
	- อบรมพระนักเทศน์ ฯลฯ	พระนักเทศน์ จำนวน ๘๖๐ รูป	๕,๐๓๕,๐๐๐ บาท	พ.ศ. ๒๕๕๒	สำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติ	-
	<u>สนับสนุนศาสนธรรม</u> - บรรพชาอุปสมบทพระภิกษุสามเณรเนื่องใน วโรกาสสำคัญ	- ประชาชนทั่วไป - นักเรียน - นักศึกษา	๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท	พ.ศ. ๒๕๕๒	สำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติ	-

นโยบาย	โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับความเห็นของสภาที่ปรึกษา	กลุ่มเป้าหมาย	งบประมาณ	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบหลัก	ผู้รับผิดชอบร่วม
๑.๓ รัฐบาลควรเร่งรัดพระราชบัญญัติอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา	๓. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้ดำเนินการจัดทำร่างพระราชบัญญัติอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา (ขณะนี้อยู่ระหว่างนำเสนอคณะรัฐมนตรี)	- พระ ภิกษุ สาม เณร - ประชาชนทั่วไป	๒,๘๐๐,๐๐๐ บาท	พ.ศ. ๒๕๕๒	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	-
๑.๔ รัฐบาลควรจัดให้มีการสอนวิชาศีลธรรม หน้าที่พลเมืองดี และประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ	๑. กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม กรมการศาสนาได้จัดทำโครงการกิจกรรมโดยนำหลักธรรมทางศาสนาไปส่งเสริมคุณธรรมแก่ประชาชนโดยเน้นกลุ่มเด็กและเยาวชน เช่น ๑) โครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ๒) โครงการอบรมเยาวชนภาคฤดูร้อน ๓) โครงการอบรมจริยธรรมนักเรียน ๔) โครงการบรรพชาอุปสมบทพระภิกษุสามเณรและบวชศีลจาริณี ฯลฯ	- เด็ก/เยาวชน - เด็ก/เยาวชน - เด็ก/เยาวชน - เด็ก/เยาวชน	๔๓๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ๔,๕๐๐,๐๐๐ บาท ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท ๒๖,๕๐๐,๐๐๐ บาท	พ.ศ. ๒๕๔๙-๒๕๕๐ พ.ศ. ๒๕๕๒ พ.ศ. ๒๕๕๒ พ.ศ. ๒๕๕๒	กรมการศาสนา	- ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการได้รับไปดำเนินการ - องค์การทางศาสนา - เครือข่ายทางศาสนา เช่น สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สภาวัฒนธรรม - สถาบันการศึกษา ฯลฯ

นโยบาย	โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับความเห็นของสภาที่ปรึกษา	กลุ่มเป้าหมาย	งบประมาณ	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบหลัก	ผู้รับผิดชอบร่วม
	๒. กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการมีการจัดการเรียนการสอนวิชาศีลธรรม และหน้าที่พลเมือง โดยแทรกอยู่ในสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งในวิชาศีลธรรม เรียน ๔๐-๘๐ ชั่วโมงต่อปี หรือ ๑-๒ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ มีเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนา พุทธประวัติ หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หน้าที่ชาวพุทธและมารยาทชาวพุทธ การบริหารจัดการและเจริญปัญญา วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา และศาสนพิธี สำหรับวิชาหน้าที่พลเมือง เรียน ๒๐-๔๐ ชั่วโมงต่อปี หรือ ๑/๒-๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ มีเนื้อหาเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ กฎหมาย ประเพณี วัฒนธรรม การเมือง การปกครอง การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข การเป็นพลเมืองดี โครงสร้างสังคม และ นอกจากจัดการเรียนการสอนในสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมแล้ว ยังได้บูรณาการ การสอนวิชาศีลธรรมและหน้าที่พลเมืองไว้ในการเรียนการสอนวิชาอื่น ๆ ด้วย	-นักเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน -นักเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน -นักเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	-	พ.ศ. ๒๕๕๒ พ.ศ. ๒๕๕๒	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	-

นโยบาย	โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับความเห็นของสภาที่ปรึกษา	กลุ่มเป้าหมาย	งบประมาณ	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบหลัก	ผู้รับผิดชอบร่วม
	นอกจากนี้ ได้จัดทำโครงการพัฒนาเด็กดีสู่สังคมโดยในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๒ จะจัดทำโครงการค่ายฤดูร้อนสร้างสรรค์สติปัญญาสำหรับเด็กเก่งและเด็กอ่อน การส่งเสริมกิจกรรมตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โครงการพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานดนตรี นาฏศิลป์ของนักเรียน มีเป้าหมาย ๒๘๐ คน จัดงานชุมนุมลูกเสือ เนตรนารี ยุวอากาศ/ผู้บำเพ็ญประโยชน์ การแข่งขัน Youth and Sport in physical Education (YSPE) มีเป้าหมาย ๑,๐๐๐ คน และพัฒนาผู้บังคับบัญชาลูกเสือ มีเป้าหมาย ๒๗๐ คน	- นักเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๘๘,๘๘๐,๐๐๐ บาท	ปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	-
๑.๕ รัฐบาลควรเพิ่มงบประมาณในการส่งเสริมศาสนา ศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรมให้มากขึ้น	๑.กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม เพื่อส่งเสริมการเผยแผ่คุณธรรมและแก้ไขปัญหาสังคม ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ กรมการศาสนาได้จัดทำโครงการสำคัญเพิ่มเติม จำนวน ๒ โครงการ คือ ๑) พลังศาสนาแก้วิกฤตชาติให้สังคมสมานฉันท์ ๒) ส่งเสริมองค์กรภาคีเครือข่ายเผยแผ่คุณธรรมจริยธรรม	-เด็กเยาวชน ประชาชน องค์กรเครือข่ายทางศาสนา -หน่วยงานภาครัฐ/ภาคเอกชน/ องค์กรอิสระ	- อยู่ระหว่างขอ งบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๕๓ - อยู่ระหว่างขอ งบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๕๓	พ.ศ. ๒๕๕๓ พ.ศ. ๒๕๕๓	กรมการศาสนา กรมการศาสนา	-องค์การทางศาสนา ศาสนา - เครือข่ายทางศาสนา เช่น สำนักงาน วัฒนธรรมจังหวัด

นโยบาย	โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับความเห็น ของสภาที่ปรึกษา	กลุ่มเป้าหมาย	งบประมาณ	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบหลัก	ผู้รับผิดชอบร่วม
						สภาวัฒนธรรม - สถาบันการศึกษา
	๒. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติมี งบประมาณในการส่งเสริมศาสนา ศิลธรรม คุณธรรมและจริยธรรมให้มากขึ้น เช่น - โครงการค่ายคุณธรรมฯ - โครงการปฏิบัติธรรมและครอบครัวอบอุ่น ด้วยพระธรรม	- ประชาชนทั่วไป - นักเรียน/นักศึกษา - ประชาชนทั่วไป - นักเรียน/นักศึกษา - ข้าราชการ - พนักงานเอกชน	๘,๘๔๕,๗๐๐ บาท ๓๘,๕๐๐,๐๐๐ บาท	พ.ศ. ๒๕๕๒ พ.ศ. ๒๕๕๒	สำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติ สำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติ	- -
๒. นโยบายที่ควรเร่งดำเนินการในระยะยาว						
๒.๑ รัฐบาลควรจัดให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ นโยบายการส่งเสริมศาสนาในการพัฒนา สังคม โดยให้ครอบคลุมมากขึ้นทั้งในเชิง กว้างและเชิงลึก เพื่อศึกษาปัญหา การแก้ไข ปัญหาอย่างเป็นระบบต่อไป	๑. กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม ๑) ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๕๐ กรมการศาสนาได้ดำเนินการศึกษาวิจัยเพื่อนำ องค์ความรู้ทางศาสนาที่ค้นพบจากการ ศึกษาวิจัยมาเป็นแนวทางปฏิบัติงานเพื่อพัฒนา งานศาสนาจำนวน ๑๖ เรื่อง ๒) กรมการศาสนา ได้กำหนดนโยบายและ ยุทธศาสตร์การวิจัย (พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๓) เพื่อเป็นกรอบแผนงานและทิศทางการ ดำเนินการศึกษาวิจัยที่มีความสอดคล้องกับ		ปีพ.ศ. ๒๕๕๒ ได้รับงบประมาณ ๘๕๐ ,๐๐๐ บาท	-	-	- สถาบันการศึกษา ที่มีความเชี่ยวชาญ ด้านการวิจัยด้าน ศาสนา - สำนักงาน วัฒนธรรมจังหวัด

นโยบาย	โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับความเห็น ของสภาที่ปรึกษา	กลุ่มเป้าหมาย	งบประมาณ	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบหลัก	ผู้รับผิดชอบร่วม
	นโยบายการพัฒนาประเทศของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ และทันต่อความเปลี่ยนแปลง ของสังคมไทยและสังคมโลก ๒. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ สำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติได้ดำเนินการขอ งบประมาณในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการ ส่งเสริมการศึกษาพระปริยัติธรรมการ วิเคราะห์บทบาทพระสงฆ์ แต่ไม่ได้รับ งบประมาณสนับสนุนการดำเนินการ					
๒.๒ รัฐบาลควรจัดให้มีการประชุมสัมมนา และการอบรมผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ของสถานศึกษาในทุกระดับ เกี่ยวกับการ บูรณาการศาสนาและการศึกษา เพื่อให้ ศาสนาเป็นรากฐานของการศึกษาให้เยาวชนมี คุณธรรมนำความรู้สู่การพัฒนา	๑. กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม โครงการอุดหนุนองค์การและหน่วย เผยแผ่พระพุทธศาสนา:รายการกลุ่มพุทธ ศาสนาในสถานศึกษา - การประชุมเชิงปฏิบัติการหน่วยพุทธศาสนา ในสถานศึกษา ๒.สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้ ดำเนินการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา และแผนกธรรม-บาลี การประชุมสัมมนาและการอบรมผู้บริหาร	-ผู้บริหาร/ผู้นำชมรม พุทธศาสนาใน สถานศึกษา	๒,๕๕๐,๐๐๐ บาท	พ.ศ. ๒๕๕๒	กรมการศาสนา	-

นโยบาย	โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับความเห็น ของสภาที่ปรึกษา	กลุ่มเป้าหมาย	งบประมาณ	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบหลัก	ผู้รับผิดชอบร่วม
	สถานศึกษาจะดำเนินการเฉพาะบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น - การจัดประชุมผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาสงฆ์ - การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาสงฆ์ ๓. กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการจัดอบรมการบริหารด้วยใจอย่างไคร่รวญแก่ผู้อำนวยการโรงเรียนวิถีพุทธ ครู ครูพระ จำนวน ๘๕๐ รูป/คน โดยวิทยากรจากอาศรมศิลป์ มูลนิธิโรงเรียนรุ่งอรุณ เพื่อยกระดับความรู้ ประสบการณ์ด้านการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนสร้างทีมคณะบริหารด้วยใจอย่างไคร่รวญประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และได้ขยายผลดำเนินการในเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อให้เกิดโรงเรียนที่บริหารด้วยใจอย่างไคร่รวญ จำนวนกว่า ๕,๐๐๐ โรงเรียน นอกจากนี้ ได้จับคู่โรงเรียนระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้ ๘๐ คู่ เพื่อเดินทางไปเยี่ยมชมและกันที่โรงเรียน เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ และได้จัด ประชุมสัมมนา (Symposium)	- ผู้บริหารสถานศึกษา - บุคลากรทางการศึกษาสงฆ์ - บุคลากรทางการศึกษาสงฆ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวิถีพุทธ ครู/ พระ	๑,๓๔๕,๐๐๐ บาท ๗,๒๖๗,๕๐๐ บาท ๕๔,๕๕๐,๐๐๐ บาท (หมายเหตุ: ใช้ งบประมาณเดียวกับ โรงเรียนวิถีพุทธ)	พ.ศ.๒๕๕๒ พ.ศ.๒๕๕๒ ปี ๒๕๕๐ และ ปี ๒๕๕๑	สำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติ สำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	- - -

นโยบาย	โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับความเห็น ของสภาที่ปรึกษา	กลุ่มเป้าหมาย	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบหลัก	ผู้รับผิดชอบร่วม
	ร่วมกัน โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิร่วมให้การต่อยอด ความรู้					
๒.๓ รัฐบาลควรสนับสนุนการจัดตั้งและการ ดำเนินงานของโรงเรียนวิถีพุทธ ซึ่ง กระทรวงศึกษาธิการให้การส่งเสริมขยาย กว้างขวางอย่างมีประสิทธิภาพและได้ ประสิทธิผลยิ่งขึ้น รวมทั้งโรงเรียนที่ส่งเสริม การสอนศาสนา ศีลธรรม คุณธรรม และ จริยธรรม	๑. กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม ๑) โครงการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนา วันอาทิตย์ ๒) โครงการอบรมศาสนาอิสลามประจำ มัสยิด ๒. กระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนวิถีพุทธ คือ โรงเรียนระบบปกติ ทั่วไปที่นำหลักธรรมพระพุทธศาสนามาใช้ หรือประยุกต์ใช้ในการบริหารและการพัฒนา ผู้เรียน โดยได้ดำเนินการมาตั้งแต่เดือน พฤษภาคม ๒๕๔๖ ปัจจุบันมีโรงเรียนเข้า ร่วมโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ ประมาณ ๒๓, ๓๓๗ โรงเรียน การจัดกิจกรรมเน้นหลัก ไตรสิกขามาบูรณาการในการดำเนินชีวิต ให้ นักเรียนพิจารณาการกิน อยู่ คู่ ฟัง ให้เป็นและ	- เด็ก/เยาวชนและประชาชน - เด็ก/เยาวชน โรงเรียนในสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	๕๐,๑๐๔,๐๐๐ บาท ๑๒,๕๐๕,๐๐๐ บาท ๕๔,๕๕๐,๐๐๐ ล้านบาท (งบประมาณปี พ.ศ.๒๕๕๒ใน ภาพรวมการ ป ลู ก ฝึ ง คุณธรรม)	พ.ศ. ๒๕๕๒ พ.ศ. ๒๕๕๒ พ.ศ.๒๕๕๒	กรมการศาสนา กรมการศาสนา สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	- องค์การทางศาสนา - เครือข่ายทาง ศาสนา เช่น สำนักงาน วัฒนธรรมจังหวัด สภาวัฒนธรรม ฯลฯ -

นโยบาย	โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับความเห็นของ สภาที่ปรึกษา	กลุ่มเป้าหมาย	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบหลัก	ผู้รับผิดชอบร่วม
	ให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประเมิณกันและกัน (Pair PLA) การสอนศิลปะ More Than Art จัดการเรียนรู้ละครคุณธรรมศีลธรรม จัดกิจกรรมแผนที่ความดี เป็นการเรียนรู้เรื่องราวผู้ทำความดี และนำเสนอด้วยภาพประกอบเรื่องผ่านสื่อภาพเคลื่อนไหว หรือสื่อกระดาษโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้อบรมรองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู ครูพระ นักเรียนระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาประมาณ ๓,๐๐๐ รูป/คน นอกจากนี้ ได้ดำเนินการคัดเลือกโรงเรียนวิถิพุทธที่ดำเนินการได้ดี มีความก้าวหน้า มีกิจกรรมน่าสนใจ สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ในการปลูกฝังคุณธรรมแก่โรงเรียนอื่น ๆ ได้ โดยใช้ชื่อว่า “โรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ” จำนวน ๓,๕๒๐ โรงเรียน					

นโยบาย	โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับความเห็นของ สภาที่ปรึกษา	กลุ่มเป้าหมาย	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบหลัก	ผู้รับผิดชอบร่วม
๒.๔ รัฐบาลควรแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมศาสนสัมพันธ์แห่งชาติ เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความสมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชนของศาสนาต่างๆ เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างศาสนาที่อาจเกิดขึ้น	๑. กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม ๑) โครงการจัดงานศาสนิกสัมพันธ์ - ประชุมศาสนิกสัมพันธ์สัญจร - จัดคาราวานศาสนิกสัมพันธ์ - จัดงานร่วมพลังศาสนิกสัมพันธ์ - อุทธรณ์คณะกรรมการศาสนิกสัมพันธ์ - การจัดสานเสวนาทางศาสนา ๒) โครงการค่ายเยาวชนสมานฉันท์	- ศาสนิกชน ๕ ศาสนา - เด็กและเยาวชนจาก ๕ ศาสนา	๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท	พ.ศ. ๒๕๕๒ พ.ศ. ๒๕๕๒	กรมการศาสนา กรมการศาสนา	- องค์การทางศาสนา ๕ ศาสนา - เครือข่ายทางศาสนา เช่น สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สภาวัฒนธรรม ฯลฯ -
๒.๕ รัฐบาลรวมทั้งหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องควรปรับปรุงยุทธศาสตร์และกลวิธีการเผยแผ่ศาสนา ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมทั้งในเชิงรุกและเชิงรับที่สอดคล้องกับบริบทภูมิสังคมในปัจจุบัน ๔ ยุทธศาสตร์ สรุปโดยสังเขปได้ดังนี้ ๑. การนำมิติทางศาสนาพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ๑.๑ นำมิติทางศาสนาสร้างภูมิคุ้มกัน (Safety Net) และระบบบริหารความเสี่ยงให้กับภาคสังคม	กรมการศาสนา มียุทธศาสตร์และกลวิธีการเผยแผ่ศาสนา ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมทั้งในเชิงรุกและเชิงรับที่สอดคล้องกับบริบทภูมิสังคมในปัจจุบัน ๔ ยุทธศาสตร์ สรุปโดยสังเขปได้ดังนี้ ๑. การนำมิติทางศาสนาพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ๑.๑ นำมิติทางศาสนาสร้างภูมิคุ้มกัน (Safety Net) และระบบบริหารความเสี่ยงให้กับภาคสังคม					

นโยบาย	โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับความเห็นของสภาที่ปรึกษา	กลุ่มเป้าหมาย	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบหลัก	ผู้รับผิดชอบร่วม
	๑.๒ พัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีจิตใจที่ดีงาม อยู่ในกรอบของศีลธรรม ๑.๓ สร้างสุขภาวะคนไทยให้มีสุขภาพจิตที่แข็งแรงด้วยมิติทางศาสนา ๑.๔ ส่งเสริมสถาบันทางศาสนาสร้างคนไทยให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข ๑.๕ สร้างโอกาสการเรียนรู้หลักธรรมทางศาสนาและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ๑.๖ นามิตทางศาสนาสร้างเสริมผู้สูงอายุให้มีคุณค่าในชีวิต ๑.๗ จัดการองค์ความรู้ทางศาสนา ๑.๘ นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาพัฒนาต่อยอดหลักธรรมทางศาสนา ๑.๙ สนับสนุนให้มีการวิจัยและพัฒนาในสาขาที่เกี่ยวข้องกับศาสนา ๒. นามิตทางศาสนาสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและสังคมให้เป็นฐานที่มั่นคงของประเทศ ๒.๑ ส่งเสริมสถาบันทางศาสนาในการบริหารจัดการชุมชนให้เข้มแข็ง ๒.๒ สร้างเครือข่ายศาสนสัมพันธ์ชุมชนให้เป็นส่วนหนึ่งของกลไกในการบริหารงานชุมชน ๒.๓ สร้างภูมิคุ้มกันให้ชุมชนพร้อมเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ๒.๔ เชื่อมโยงบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กับสถาบันทางศาสนา ในการพัฒนาสังคม					

นโยบาย	โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับความเห็นของสภาที่ปรึกษา	กลุ่มเป้าหมาย	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบหลัก	ผู้รับผิดชอบร่วม
	๓. นามิตินทางศาสนาเสริมสร้างธรรมมาภิบาลในการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน ๓.๑ ส่งเสริมสถาบันทางศาสนาสร้างและพัฒนาธรรมาภิบาลให้เป็นส่วนหนึ่งของวิถีการดำเนินชีวิตในทุกกลุ่มอาชีพของสังคมไทย เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการประเทศสู่ดุลยภาพและความยั่งยืน ๓.๒ ส่งเสริมสถาบันทางศาสนาสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคประชาชนให้สามารถเข้าร่วมในการบริหารจัดการประเทศ ๓.๓ สร้างภาคราชการที่มีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล ๓.๔ ส่งเสริมสถาบันทางศาสนามีบทบาทในการจัดฝึกอบรมผู้ประกอบการธุรกิจเอกชนให้มีความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาล ๔. การบริหารจัดการงานด้านศาสนาให้มีประสิทธิภาพ ๔.๑ มีการเตรียมความพร้อมในการบริหารงานด้านศาสนา ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ๔.๒ ให้ความสำคัญต่อการนำทุนทางสังคมคือสถาบันศาสนา ศาสนสถาน โรงเรียนและชุมชน ที่มีศักยภาพและความได้เปรียบด้านอัตลักษณ์และคุณค่าของชาติมาใช้ประโยชน์อย่างบูรณาการและเกื้อกูลกัน ๔.๓ มีการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เข้าสู่โครงสร้างและกลไกของภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน					

นโยบาย	โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับความเห็นของสภาที่ปรึกษา	กลุ่มเป้าหมาย	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบหลัก	ผู้รับผิดชอบร่วม
	การขับเคลื่อนนำมติทางศาสนาสู่การปฏิบัติของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม ๑. สร้างบทบาทการมีส่วนร่วมของวัฒนธรรมจังหวัด ๒. สร้างบทบาทการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๓. สร้างบทบาทการมีส่วนร่วมขององค์กรเครือข่ายทางศาสนา ๔. สร้างระบบจัดการฐานข้อมูลด้านศาสนาและสร้างศูนย์ข้อมูลศาสนาระดับชาติในทุกศาสนา ๕. ให้ความสำคัญกับการรณรงค์เผยแพร่หลักธรรมและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในทุกรูปแบบ ๖. สร้างกลุ่มแกนนำตัวอย่างคุณธรรมในทุกระดับ ๗. ศึกษาวิจัยสร้างองค์ความรู้และกระบวนการเรียนรู้ด้านศาสนา ๘. พัฒนาระบบการติดตามประเมินผล ๙. พัฒนาระบบการบริหารจัดการงานด้านศาสนาให้ทันสมัย					

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ 4 -' ค.ศ. 2552



(นายธีระ สลักเพชร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม